

Marko Perić

Đakovačkim objektivom kroz Domovinski rat

Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata, Zagreb 2013.

Marko Perić je perjanica stare đakovačke foto-grafskozanatske garde. Objavljivao je svoje fotografije uporno sveprisutan u svim značajnijim lokalnim društvenim događanjima te i u medijima, a imao je i domicilnih, regionalnih i republičkih izložaba i projekata. Pamtim ga i u knjigama „Đakovština u Domovinskom ratu“ iz 1993. godine i „Prilozi za povijest Domovinskog rata u Đakovu i Đakovštini“ iz 2009. godine. Dokumentaristički je bilježio vri-

jeme, ljude i događaje, dojmljivo, no - objektivno govoreći, bez većeg umjetničkog značaja. Sjećam se: nismo tada baš bili oduševljeni svim tim silnim uzvancima, novinarima i umjetnicima koji su sa svojim cehovskim četama obilazili nas promrzle i blatnjave po rovovima, kulturno nas uzdizali, sokolili, naslikavali i sebe i nas i nastavljali svoje putešestvije. No, sada svjesni znamo: da nema tih fotografija mnogo toga bi ostalo zaboravljeno i ne bismo detaljno znali kako je i nakon čega počelo ono ratno žrtvovanje, kako i koliko teško je trajalo i što je od svega ostalo i do čega nas je sada, eto – dovelo...

Osobno; znatno više sam cijenio tadašnji konkretan dobrovoljni dolazak na đakovačko ratište Ante Nazora; ravnatelj HMDCDR-a i urednika ove foto-monografije; dakle – njegov povratak iz Zagreba domaćim korijenima i aktivno sudioništvo u obrani svoga zavičaja. Time mi je ova knjiga i draža i vrjednija – jer stručnost povjesničara i aktera bojevanja potkrijepljena je životnim fotografijama koje nam vjerno predočavaju kroniku ratnog stradanja i borbe.

Autor Marko Perić ovom knjigom slikovno je zabilježio povijesna događanja u Đakovštini i Hrvatskoj od uspostave demokracije 1990. (i godinu prije) do mirne reintegracije okupiranog teritorija 1998. godine. Moglo je to biti i bez nazočnih subjektivnih stranačkih i osobnih sudioničkih doprinosa,

no – tko bi odolio, prevladala je novinarska profesija. Previše je i stalnog bilježenja rukovodilaca, a fotograf se i kasnije čak i sudski znao izboriti za nadoknadu svojih autorskih prava. Uz to, može se i zamjeriti nedovoljnom tekstualnom bilježenju činjenica i faktografije ispod šturo opisanih fotografija, no to jednostavno nije autorova struka i domet. Ipak, taj dio donekle dopunjuju sjećanja tadašnjeg vojnog i društvenog čelništva.

Listajući stranice sa slikama prisjećamo se tadašnje mladosti, entuzijazma i poleta, hrabrosti, ali i sreće što smo uz veliko stradavanje ipak uspjeli preživjeti i pobijediti tadašnje zlo i znatno bolje opremljenog agresora. Kronološki se bilježi naše vojno i organizacijsko stasanje, ali i ljudsko i materijalno nenadoknadivo gubljenje ... potresne su fotografije i razmjene i povratka naših bojovnika iz zarobljeništva, suza, rana, pogreba i komemoracija, ali i ratnih vjenčanja te na koncu vukovarskog ponosa ...

Vrijedilo je sve to zabilježiti, dokumentirati, arhivirati ... da se nikad više ne ponovi, ali i ne zaboravi ...

Značaj ove iscrpne i reprezentativne fotomonografije je u vještoj simbiozi stručnog i vrijednog nakladnika, odnosno urednika i ustrajnog fotografa koji je ovjekovječio povijesno (ne)vrijeme.

Hrvoje Miletić